

UCHWAŁA NR

Rady Gminy Niemce

z dnia2025 r.

w sprawie przyjęcia Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Niemce na lata 2018-2021 z perspektywą na 2025 r.” za lata 2023-2025.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. O samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) w związku z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), Rada Gminy Niemce uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Niemce na lata 2018-2021 z perspektywą na 2025 r.” za lata 2023-2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Niemce,

§ 3. Uchwała wchodzi z życie z dniem podjęcia.

WÓJT

mgr inż. Marian Golianek

Dr Grzegorz Chałupczak
RADCA PRAWNY

Uzasadnienie

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Niemce na lata 2018-2021 z perspektywą na 2025 r.” został przyjęty Uchwałą Nr XLVI/442/2018 Rady Gminy Niemce w dniu 16 października 2018 roku w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Niemce na lata 2018-2021 z perspektywą na 2025 r.”.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 roku, poz. 647 z późn. zm.) organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raport z realizacji programu ochrony środowiska. Niniejszy dokument obejmuje okres sprawozdawczy za lata 2023-2024. Raport zawiera podsumowanie podjętych działań w celu realizacji zadań i osiągnięcia celów nakreślonych we wspomnianym programie ochrony środowiska.

Załącznik do uchwały
Nr2025
Rady Gminy Niemce
z dnia2025 r.

RAPORT

z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Niemce na lata 2018-2021, z perspektywą na 2025 r.” za lata 2023-2024



Spis treści

Spis treści	2
Wprowadzenie	3
Powietrze.....	4
Gleby.....	6
Wody.....	6
Szata roślinna	7
Fauna.....	8
Obszary chronione	9
Wodociągi, kanalizacja i przydomowe oczyszczalnie ścieków	10
Gospodarka odpadami komunalnymi.....	13
Azbest	17
Infrastruktura drogowa i transport.....	18
Inwestycje	20
Podsumowanie	26

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska ((t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza gminny program ochrony środowiska. W związku z przytoczoną regulacją prawną został opracowany "Program Ochrony Środowiska dla Gminy Niemce na lata 2018-2021 z perspektywą na 2025 r." wraz z "Prognozą oddziaływania na środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Niemce na lata 2018-2021 z perspektywą na 2025 r.". Głównym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie możliwych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji Programu Ochrony Środowiska. Program został opracowany przez Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja z siedzibą w Ustroniu.

Uchwałą Nr 694/2018 z dnia 17 kwietnia 2018 r. Zarząd Powiatu w Lublinie pozytywnie zaopiniował projekt Programu.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie pismem znak sprawy: DNS-NZ.7016.65.2018.GT z dnia 12 lipca 2018 r. zaopiniował pozytywnie projekt programu wraz z prognozą oddziaływania.

W dniu 30 sierpnia 2018 r. Program Ochrony Środowiska został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, pismo znak: WOOŚ.410.169.2018.MH.

Uzyskane opinie i stanowiska organów uwzględniono przy konstruowaniu ostatecznej wersji dokumentów.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 wspomnianej już ustawy Prawo ochrony środowiska Rada Gminy uchwała program ochrony środowiska w celu dalszej realizacji polityki środowiskowej państwa. W dniu 16 października 2018 r. Rada Gminy Niemce uchwałą Nr XLVI/442/2018 przyjęła „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Niemce na lata 2018 – 2021 z perspektywą na 2025 r”. W wyżej wymienionym Programie określono cele ekologiczne, harmonogram działań, a także źródła finansowania niezbędne do osiągnięcia postawionych przed Gminą zadań. Opracowanie jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, sporządzenie programu pośrednio prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Zapewnia skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także tworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Dokument ten wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu między innymi do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony przyrody i edukacji ekologicznej. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów nadrzędnych oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan

operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć, jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy do roku 2025.

Powołując się na art. 18 ust. 2 wspomnianej ustawy Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co dwa lata raporty z wykonania programu ochrony środowiska, które następnie przedstawia odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Organ wykonawczy przedkłada raport także do wiadomości Ministra Środowiska (województwo), zarządu województwa (powiat) albo zarządu powiatu (gmina). W raporcie powinna zostać dokonana ewaluacja realizowanych zadań i poziomu osiągnięcia przyjętych wskaźników. W proces ewaluacji powinni zostać włączeni wszyscy interesariusze, w tym służby i inspekcje działające na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. Podczas sporządzania niniejszego raportu posilkowano się informacjami, danymi monitoringowymi i opracowaniami będącymi w posiadaniu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, Głównego Urzędu Statystycznego oraz zasobami internetowymi. Dane zostały przedstawione poniżej w raporcie.

Powietrze

Znaczny udział w tle zanieczyszczeń powietrza gminy mają emisje ze źródeł wysokich zlokalizowanych na terenie miasta Lublin. Przenoszą je nad obszar gminy wiatry z kierunków wschodniego i południowo-wschodniego, przeważające w okresie od listopada do kwietnia. Łącznie stanowią one 18,6% ogólnej liczby wiatrów ze wszystkich kierunków. Przewaga tych wiatrów w chłodnej porze roku jest zjawiskiem niekorzystnym dla gminy z uwagi na trwający okres grzewczy i zwiększoną emisję zanieczyszczeń. Rosnące zagrożenie zanieczyszczeń powietrza stwarza komunikacja drogowa, zwłaszcza odbywająca się drogami: krajową i wojewódzkimi (w ich pasach drogowych rejestrowane jest silne zanieczyszczenie ołowiem).

Jak wynika z rejestru zawiadomień o rozpoczęciu i zakończeniu budowy Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Lublinie w 2024 r. spośród 222 budynków oddanych do użytkowania z terenu gminy Niemce, 205 budynków mieszkalnych oraz 2 budynki niemieszkalne wykorzystuje niskoemisyjne lub zeroemisyjne źródło ciepła.

Z uwagi na powyższe oraz możliwość pozyskania wysokiego dofinansowania na modernizację, między innymi źródła ciepła w budynkach, wiele osób zamieszkujących na terenie gminy Niemce ubiegało się o dotację z Programu Czyste Powietrze realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie.

Program Czyste Powietrze obowiązuje od 19 września 2018 r. Jego celem jest walka z największymi trucicielami powietrza, jakim są domy jednorodzinne, a ściślej wykorzystywane do ich ogrzewania przestarzałe kotły na paliwa stałe i piece.

WYMIANA ŹRÓDŁA CIEPŁA / AKTUALNE ŹRÓDŁO CIEPŁA W PRZYPADKU BRAKU WYMIANY														
2020			2021			2022			2023			2024		
LICZBA	POWIERZ- CHNIA CAŁKOWITA	KWOTA DOFINANSO- WANIA	LICZBA	POWIERZ-CHNIA CAŁKOWITA	KWOTA DOFINANSO- WANIA	LICZBA	POWIERZ-CHNIA CAŁKOWITA	KWOTA DOFINANSO- WANIA	LICZBA	POWIERZ-CHNIA CAŁKOWITA	KWOTA DOFINANSO- WANIA	LICZBA	POWIERZ-CHNIA CAŁKOWITA	KWOTA DOFINANSO- WANIA
BEZ TERMOMODERNIZACJI														
			1	188	20 250,00				1	240	40 300,00	1	99	79 000,00
			20	3206,27	104 393,50	7	1197,5	30 663,72	6	690	61 542,00	1	300	9 572,85
34	6037,24	341 934,93	20											
5	1060,47	53 365,00	1	544,13	18 942,93	1	250	14 000,00	1	109	19 458,55			
			3	436,75	21 547,56	9	1361,01	88 295,83						
			3											
			1	243,8	12 000,00	2	421,8	16 658,16	2	526,5	22 852,50	2	300	64 900,00
			1									1	306	12 123,20
			5	726,15	31 578,08	4	740	23 396,79						
4	652,09	28 000,00				1			1	250	6 000,00			
												2	381,9	14 827,92
			26	4998,29	212 562,35	26	3909,02	245 109,12	4	607,92	41 119,29			
2	290	13 500,00				2	206,55	14 200,00						
			2	241,15	45 000,00	4	685	111 137,10	2	346,5	20 000,00			
			9	1477,24	133 869,04	30	5816,59	694 454,36	45	7631,19	1 376 910,96	23	4129,7	836 787,80
3	616,93	36 765,00												
4	686,01	78 010,01							1	220	6 000,00	2	388,15	47 292,30
52	9342,74	551 574,94	70	12061,78	600 143,46	85	14587,47	1 237 915,08	63	10621,11	1 594 183,30	32	5904,75	1 064 504,07
RAZEM BEZ TERMOMODERNIZACJI:														
Z TERMOMODERNIZACJĄ														
			12	1909,76	297 522,81	9	1561,15	185 115,20	1	140	34 170,00	4	673,4	66 083,96
22	4489,46	407 932,83												
3	385,8	59 990,00				2	220	50 510,00	2	560	53 000,00			
			4			3	716	70 191,52		696,76	122 188,00	1	240	32 000,00
						3	318	50 412,00		556	89 515,68	2	390	57 000,00
			2			2	269,4	50 250,46	2	196	64 762,90			
			6	1209	163 854,00							1	200	101 200,00
			6	1161,09	63 209,97	8	1357,1	147 698,67	6	947	125 699,02	1	140	32 000,00
			85	47 700,00						225	45 370,38			
1	94	41 836,00	1			1			1	116	27 660,00			
9	2499,2	248 786,00	2	590	63 000,00					4449,34	1 563 803,31	18	30799	1 738 769,88
						5	880	196 416,86	22	114	40 500,00	2	479	95 099,40
6	1102,68	130 688,16	1	145,62	34 650,00	2	527,12	13 482,06	1					
			2											
41	8571,14	889 232,99	28	5100,47	669 936,78	34	5848,77	764 076,77	42	8000,1	2 166 669,29	29	32921,4	2 122 153,24
RAZEM Z TERMOMODERNIZACJĄ:														
Z TERMOMODERNIZACJĄ BEZ WYMIANY ŹRÓDŁA CIEPŁA														
			8	1628,49	64 437,83	5	837	45 020,15	5	695,98	54 781,95	1	141	7 659,04
3	694,01	48 290,00							4	889,93	115 574,52	12	2063,59	187 429,60
												1	100	11 174,33
												2	480	62 200,00
												1	80	25 000,00
												2	322,37	53 200,00

Dane pozyskane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie

Gleby

Decydującym czynnikiem wpływającym na typ gleby jest skała macierzysta, na której jest ona wykształcona. Na terenie gminy występują następujące utwory powierzchniowe: w części południowej i środkowej – utwory lessowe lub lessopochodne, w części północnej – gliny zwałowe i piaski pochodzenia wodnolodowcowego. Doliny rzeczne Ciemięgi, Mininy oraz Krzywej Rzeki wypełniają namuły, torfy oraz materiał organogeniczny.

Na podstawie mapy glebowo – rolniczej można stwierdzić, że północna część gminy należąca do Równiny Lubartowskiej pokryta jest glebami bielcowymi, wytworzonymi z utworów pochodzenia wodnolodowcowego (glin, piasków gliniastych). Największą powierzchnię zajmują gleby brunatne wyługowane. Posiadają one bardzo dobre właściwości agrotechniczne i duże zdolności produkcyjne. Zalicza się je na ogół do I, II lub co najmniej III klasy bonitacyjnej. Na zachód od linii Żulin – Ciecierzyn, występują gleby brunatne wyługowane, głównie o lekkim i średnim składzie mechanicznym. Zaliczane są one do kompleksu pszenno-bardzo dobrego i dobrego, rzadko wadliwego. Stosunkowo małą powierzchnię zajmują mady oraz gleby torfowe, mułowe oraz murszowo-torfowe. Ich występowanie związane jest z doliną Ciemięgi, Mininy oraz Krzywej Rzeki. Gleby te wykształciły się w warunkach nadmiernego uwilgotnienia.

Najlepsze gleby znajdują się w południowej części gminy, średnie w środkowej i zachodniej, natomiast najgorsze – w skrajnie północnej części. Przewaga słabych gleb w części północnej stwarza duże możliwości działań proekologicznych w tym rejonie, głównie zalesień i zadrzewień. Zdecydowana większość gleb gminy jest średniej i wysokiej klasy bonitacyjnej, gdzie przewagę stanowią gleby klasy III, zajmując niemal połowę powierzchni użytków rolnych.

Wody

Wody powierzchniowe gminy reprezentowane są przez górne odcinki rzek: Mininy i Krzywej Rzeki, środkowy odcinek Ciemięgi oraz rowy melioracyjne. Ciemięga jest rzeką IV rzędu, lewobrzeżnym dopływem Bystrzycy. Dorzecze ma kształt wydłużony. Rzeka płynie w kierunku równoleżnikowym. Zasilanie Ciemięgi wodami podziemnymi odbywa się korytowo bądź za pośrednictwem źródeł. Na terenie gminy Ciemięga nie przyjmuje żadnego stałego dopływu.

Minina jest rzeką III rzędu, lewostronnym dopływem Wieprza. Odwadnia głównie środkową część Równiny Lubartowskiej. W Krasieninie rzeka przyjmuje pierwszy dopływ, którym jest bezimienny ciek z miejscowości Majdan Krasieniński o długości 5 km.

Minina najwięcej wody prowadzi na wiosnę w okresie roztopów, natomiast latem i jesienią cechuje się niskim stanem wody. Większy ich przybór w tym okresie wiąże się jedynie z obfitymi opadami. W miejscowości Dąbrówka do Mininy uchodzi Krzywa Rzeki, której źródłowy odcinek tworzy rów biorący początek przy drodze wojewódzkiej Nr 828 Garbów

– Niemce – Jawidz. Krzywa Rzeka na 5,5 km swojego biegu przyjmuje ciek wodny z Nasutowa. Na terenie gminy Niemce (podobnie jak w całym regionie należącym do Płaskowyżu Nałęczowskiego) wody podziemne występują w trzech piętrach wodonośnych, tworząc jeden połączony zbiornik o wspólnym, swobodnym zwierciadle podlegającym drenażowi przez dolinę i koryto Ciemięgi. Możemy tu wyróżnić dwa wyraźnie różne hydrologicznie rejony:

- górny, do miejscowości Dys, gdzie zwierciadło wód podziemnych nie wychodzi w zasadzie poza obręb serii czwartorzędowych glin zwałowych, piasków i żwirów wodnolodowcowych;
- dolny, na wschód od Dysa, gdzie zwierciadło wód podziemnych wchodzi w obręb silnie uszczelinionych i dobrze przewodzących wodę skał węglanowych.

Zmiana charakteru krążenia z warstwowego na szczelinowy zaznacza się zmianą kierunku spływu wód podziemnych z prostopadłego do rzeki na prawie równoległy. Występują tu nieliczne, ale wydajne źródła w Dysie i Łagiewnikach.

Szata roślinna

Obszar gminy Niemce charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej. Wpływa na nie bogactwo rzeźby tego terenu oraz różnorodność warunków siedliskowych.

Północna część obszaru gminy o dużych, a miejscami bardzo dużych walorach przyrodniczych, wchodzi w skład otuliny Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego. Natomiast część południowa, niezwykle bogato urzeźbiona, w szczególności zasługuje na ochronę. W dolinie Ciemięgi (w wąwozach i na kserotermicznych zboczach) występuje, wiele rzadkich i chronionych gatunków roślin.

Przeważająca część obszaru gminy jest użytkowana rolniczo. Stosunkowo niewielką powierzchnię zajmują łąki (w dolinach Ciemięgi, Krzywej Rzeki i Mininy oraz lasy. Ostatnie są w dużym stopniu przekształcone działalnością człowieka. Widać to szczególnie wyraźnie w północnej części gminy tworzącej otulinę Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego. Panują tu różnowiekowe sośniny, którym towarzyszą dęby: szypułkowy i bezszypułkowy, brzozy brodawkowata i omszona, topola osika, rzadziej lipa drobnolistna. W podszyciu występuje najczęściej grab, leszczyna, jarzębina i kruszyna, rzadziej jałowiec i kalina.

Przeważającym typem siedliskowym lasu jest las mieszany świeży. Niewielką powierzchnię leśną zajmują lasy świeże, bór mieszany świeży, bór mieszany wilgotny oraz ols. Panującymi zbiorowiskami są zespoły roślinności borowej. Na terenie gminy Niemce nie stwierdzono boru bagiennego oraz boru mieszanego wilgotnego.

Prowadzona w lasach gospodarka doprowadziła do wytworzenia fitocenoz leśnych, uproszczonych pod względem składu florystycznego i struktury. Wyraża się to w odmłodzeniu drzewostanu (juwenalizacja), protegowaniu jednego gatunku w drzewostanie – najczęściej sosny (pinetyzacja) oraz silnego rozwoju warstwy krzewów i jeżyn pod wpływem zrębu (frucetyzacja).

Na terenie gminy Niemce stwierdzono występowanie 31 gatunków roślin objętych ochroną prawną, z tego 23 gatunki roślin rzadkich w skali kraju lub regionu oraz 16 gatunków zaliczonych do grupy gatunków rzadkich lub zagrożonych na obszarze gminy. Rośliny te reprezentują 5 grup ekologicznych: gatunki bagienne, łąkowe, leśne, zaroślowe, kserotermiczne, synantropijne. Większość z nich występuje w dolinie Ciemięgi, w wąwozach a także w północnej części gminy – w otulinie Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie gminy Niemce wynosi 1 271,90 ha, co daje lesistość na poziomie 9%. Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy Niemce przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 35. Struktura lasów gminy Niemce w roku 2023-2024

Leśnictwo w 2023-2024 r.		
Powierzchnia lasów ogółem	ha	1 274,41
• w tym lasy publiczne	ha	54,71
• w tym własność gminy	ha	27,70
Lesistość	%	9

źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

Lasy państwowe występujące na terenie gminy Niemce są zarządzane przez Nadleśnictwo Lubartów oraz Nadleśnictwo Świdnik. Największe skupiska leśne występują w północnej części gminy.

Fauna

Na terenie gminy Niemce stwierdzono występowanie 39 gatunków ptaków oraz liczne gatunki gadów, płazów, motyli i trzmieli. Można wydzielić trzy odmienne środowiska o różnej wartości jako ostoje fauny chronionej i zagrożonej wyginięciem.

Na południu gminy pomiędzy Jakubowicami, a Ciecierzynem położona jest dolina rzeki Ciemięgi. Jest to wąska dolina z niewielkim pasmem łąk otoczona polami uprawnymi, wzdłuż której często po obu stronach ciągną się zabudowania gospodarcze. Dolina ta ma niewielkie znaczenie jako ostoja i miejsce przetrwania fauny jednak jako szlak przemieszczania się i kontaktowania fauny terenów nadwiślańskich z pozostałymi obszarami województwa ma bardzo dużą wartość.

Ważną rolę w ochronie fauny spełnia dolina Krzywej Rzeki pomiędzy miejscowości Niemce, a Starym Tartakiem i uzupełniający ją ciek wodny z rejonu Nasutowa.

Ta niewielka rzeczka (w zasadzie uregulowana) i położone wzdłuż niej rozległe łąki przylegające od południa do głównego kompleksu Lasów Kozłowieckich, są ostojami niektórych gatunków fauny występującej na tym terenie. Znaczna część Lasów Kozłowieckich (las państwowe) leży poza granicami gminy. Niemniej jednak lasy chłopskie należące do otuliny Parku przedstawiają duże walory dla ochrony zwierząt.

Spotykano tutaj takie gatunki jak: dzierzba gąsiorek, dzięcioł czarny, grubodziób, myszołów, sikora sosnowka i zaganiacz.

Zasadniczy charakter gminie nadają jednak pola uprawne o innym charakterze w rejonie Niemiec i Swobody, z udziałem otwartych pól o małej różnorodności środowiskowej oraz rejon Nasutów – Krasienin o typowym układzie zabudowy kolonijnej z licznymi gospodarstwami rozmieszczonymi wśród pól uprawnych. Na obydwu tych obszarach fauna ma charakter bardzo zbliżony i charakterystyczny dla środowisk polnych Lubelszczyzny.

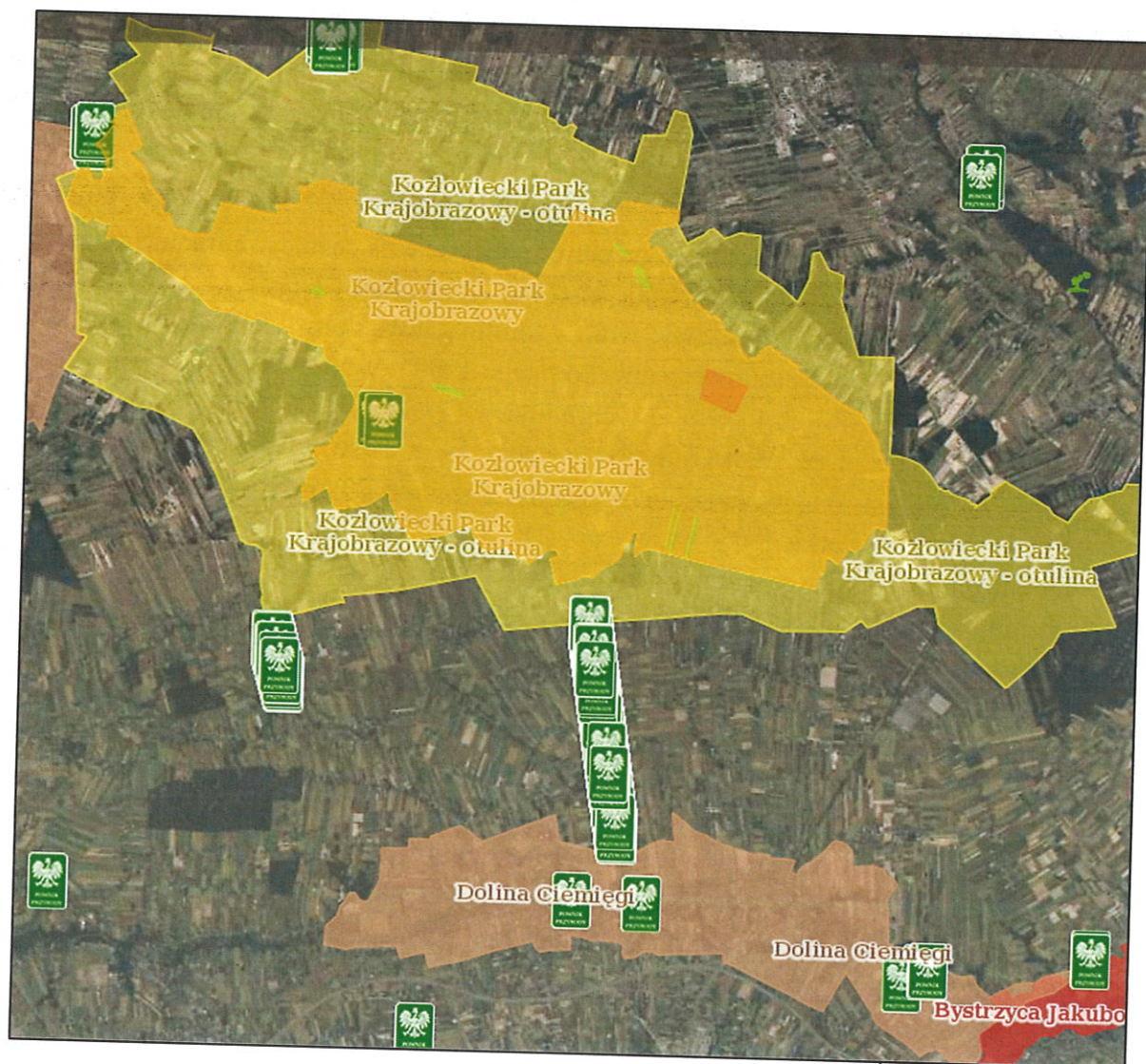
Obszary chronione

Na terenie gminy Niemce ochrona prawna obejmuje najcenniejsze fragmenty gminy, o dużej atrakcyjności przyrodniczej, krajobrazowej oraz kulturowej:

1. Kozłowiecki Park Krajobrazowy wraz z otuliną utworzony Uchwałą nr XI/56/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 3, poz. 14 z 1990 r.). Obecnie regulowany rozporządzeniem Wojewody Lubelskiego Nr 6 z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 73, poz. 1527). Na terenie gminy Niemce obszar w granicach parku to 927,00 ha, w granicach otuliny parku znajduje się 2475,00 ha.
2. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi” utworzony uchwałą nr XI/56/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 26 lutego 1990 roku w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 3, poz. 14 z 1990 r.), następnie rozporządzeniem nr 28 Wojewody Lubelskiego z dnia 2 czerwca 1998 r. w sprawie Obszarów Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Lub. z 1998 r. Nr 11, poz. 166), obecnie rozporządzeniem nr 42 Wojewody Lubelskiego z 17 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi” (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2006 r. Nr 65, poz. 1227).
3. Użytek ekologiczny stanowiący obszar wilgotnych łąk i lasów na terenie gminy Niemce, obejmuje działki obrębu ewidencyjnego Nowy Staw nr 1042, 1212, 1213, 1200 oraz działki obrębu ewidencyjnego Rudka Kozłowiecka nr 222/2, o pow. 5,45 ha, utworzony rozporządzeniem nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 5 stycznia 1999 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lub. z 1999 r. Nr 1, poz. 4) oraz rozporządzeniem Nr 140 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie uznania obszarów za użytek ekologiczny na terenie województwa lubelskiego (Dz. U. Woj. Lub. z 2002 r. Nr 80, poz. 1697).
4. Dwie aleje pomnikowe: Krasienin - Majdan Krasieniński oraz Nasutów – Pólko - Dys utworzone zarządzeniem nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z 1987 r. Nr 12, poz. 211). Ta ostatnia stanowi zabytek i jest pod opieką Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Gmina posiadała ogółem 3 064 ha obszarów prawnie chronionych. Parki krajobrazowe pokrywają 1 034 ha, zaś rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych – 4,2 ha. Łącznie obszary chronionego krajobrazu zajmują powierzchnię 2 030 ha.

Obszary chronione na terenie gminy Niemce



Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
<https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Wodociągi, kanalizacja i przydomowe oczyszczalnie ścieków

Gmina Niemce posiada 5 ujęć wody: Niemce, Krasienin, Elizówka, Dys i Nasutów. Z poszczególnych ujęć zapatrywane są następujące miejscowości:

1. Stacja uzdatniania wody w Niemcach wraz ze stacją podnoszenia ciśnienia: Niemce, Wola Niemiecka, Zalesie, Rudka Kozłowiecka, Dys-Gaj, Dziuchów, Swoboda, Kolonia Bystrzyca, Nowy Staw;
2. Stacja uzdatniania wody w Dysie: Dys, Baszki, Boduszyn, Łagiewniki, Ludwinów, Ciecierzyn, Jakubowice Konińskie, Jakubowice Konińskie Kolonia;
3. Stacja uzdatniania wody w Krasieninie: Krasienin, Krasienin Kolonia, Wola Krasienińska, Kawka, Pryszczowa Góra, Stoczek, Majdan Krasieniński, Osówka;
4. Ujęcie wody Elizówka: Elizówka, Dys, Ciecierzyn-Żulin, Ciecierzyn Południowy;
5. Ujęcie wody Nasutów: Nasutów, Stoczek Kolonia, Pólko.

	01.01.2023 r.	31.12.2023 r.
Długość sieci wodociągowej w km	269,31	271,45
Długość przyłączy wodociągowych w km	310,84	318,37
Ilość przyłączy wodociągowych w szt.	7148	7376

	01.01.2024 r.	31.12.2024 r.
Długość sieci wodociągowej w km	271,45	274,90
Długość przyłączy wodociągowych w km	318,37	329,12
Ilość przyłączy wodociągowych w szt.	7376	7632

Ilość przyłączy wodociągowych wybudowanych w 2023 r. – 228 szt.

Ilość przyłączy wodociągowych wybudowanych w 2024 r. – 256 szt.

	Pozwolenie	2023 r.
Niemce	570 000	439 025
Dys	480 000	297 847
Elizówka	292 000	131 006
Krasienin	256 011	178 295
Nasutów	131 254	100 371
Razem:	1 729 265	1 146 544

	Pozwolenie	2024 r.
Niemce	570 000	443 925
Dys	480 000	352 111

Elizówka	292 000	140 836
Krasienin	256 011	163 648
Nasutów	131 254	118,357
Razem:	1 729 265	1 218 877

Sprzedaż wody w m³/rok

	2023 r.	2024 r.
Niemce	256 744	264 066
Dys	252 473	281 652
Elizówka	107 019	122 359
Krasienin	117 328	141 013
Nasutów	85 671	93 053
Razem:	819 235	902 143

Na terenie gminy Niemce jest jedna oczyszczalnia ścieków w Niemcach oraz 14 przepompowni ścieków. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna typu SBR o przepustowości 930 m³/dobę. Oczyszczalnia ścieków przyjmuje ścieki od mieszkańców z miejscowości Niemce, Wola Niemiecka, Zalesie i Rudka Kozłowiecka oraz ściek dowożony z terenu gminy Niemce. Typ sieci kanalizacyjnej - sieć sanitarna grawitacyjna z jedenastoma przepompowniami ścieków i tłoczniami w ilości 3 szt.

Ścieki z miejscowości Elizówka odprowadzane są do kolektora miejskiego w Lublinie. Długość sieci kanalizacyjnej na 31.12.2024 – 12,8 km.

	01.01.2023 r.	31.12.2023 r.
Długość sieci kanalizacyjnej w km	47,52	48,17
Długość przyłączy kanalizacyjnych w km	29,89	31,12
Ilość przyłączy kanalizacyjnych w szt.	1173	1238

	01.01.2024 r.	31.12.2024 r.
Długość sieci kanalizacyjnej w km	48,17	54,31
Długość przyłączy kanalizacyjnych w km	31,12	32,67
Ilość przyłączy kanalizacyjnych w szt.	1238	1300

Ilość przyłączy kanalizacyjnych wybudowanych w 2023 r. – 65 szt.
Ilość przyłączy kanalizacyjnych wybudowanych w 2024 r. – 62 szt.

	2023 r.
Ścieki oczyszczone: oczyszczalnia Niemce	171 992
w tym ściek dowożony	14 781
Ścieki dosyłane do Lublina	26 693

	2024 r.
Ścieki oczyszczone: oczyszczalnia Niemce	159 791
w tym ściek dowożony	13 645
Ścieki dosyłane do Lublina	32 120

W celu minimalizowania poboru wody z ujęć gminnych, propagowania racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej, a tym samym minimalizowanie strat wody zdatnej do picia w celu nawadniania prywatnych terenów zieleni, mieszkańcy gminy ubiegali się o dotację z Programu Priorytetowego „Moja Woda” realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. W latach 2023-2024 do Funduszu złożono 73 wnioski. Rozpatrzono pozytywnie 65 wniosków na łączną kwotę dotacji w wysokości 310 069,60 zł.

Ponadto w nawiązaniu do art. 152 ust. 1 wspomnianej ustawy Prawo ochrony środowiska Wójt Gminy Niemce przyjmuje zgłoszenia wybudowanych na terenie gminy Niemce oczyszczalni przydomowych na prywatnych nieruchomościach przed przystąpieniem do użytkowania. W 2023 roku przyjęto 98, natomiast w 2024 roku - 100 zgłoszeń wybudowanych oczyszczalni przydomowych. Potwierdzenie przyjęcia do gminnego rejestru oczyszczalni przydomowych jest konieczne do uzyskania pozwolenia na użytkowanie budynku mieszkalnego.

Gospodarka odpadami komunalnymi

Na terenie gminy Niemce obecnie nie ma zlokalizowanego wysypiska odpadów – stąd w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Niemce nie uwzględnia się emisji metanu (CH₄). Najbliższe wysypisko zlokalizowane w miejscowości Rokitno (gmina Lubartów).

Miejsce zagospodarowania przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z gminy oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania są:

1. Zakład Zagospodarowania Odpadów MZC Sp. z o.o., ul. Żołnierzy WiN 22, 22-200 Włodawa
2. Krynicki Recykling S.A, Pełkinie 136A, 37-511 Pełkinie
3. Lubelska Agencja Ochrony Środowiska, Świdnik ul. Kuźniacza 15, 21-045 Świdnik

4. Agencja Handlowa Wolmax Wolski Adam, Lublin ul. Świętochowskiego 152
5. Polska Korporacja Recyklingu Sp. z o.o. , Lublin ,ul. Metalurgiczna 15C
6. KRAS-EKO Sp. z o.o. Wincentów, 22-302 Siennica Nadolna
7. Sibelco Green Solutions Poland Sp. z o.o. Pełkinie 136A
8. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Skoczylas Maciej, Wólka 2, 20-258 Wólka
9. Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Bełżycach Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 35A, 24-200 Bełżyce
10. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna Sp. z o.o., ul. Krasnystawska 54, 21-010 Łączna
11. Bioodpady oddawane są do Zakładu Zagospodarowania Odpadów MZC Sp. z o.o., ul. Żołnierzy WiN 22, 22-200 Włodawa

Powstające w gospodarstwach domowych odpady ulegające biodegradacji powinny być w pierwszej kolejności wykorzystywane przez mieszkańców w zabudowie jednorodzinnej i terenach wiejskich we własnym zakresie np. poprzez kompostowanie w przydomowych kompostownikach.

W ostatnich latach wraz ze wzrostem mieszkańców, a także w wyniku zmiany ustawy o czystości i porządku w gminach znacząco wzrosła ilość odpadów komunalnych.

W roku 2013 opłata za odbiór odpadów była ponoszona ryczałtem.

Od 2014 r. opłata jest ponoszona za każdy Mg przekazanych (oddanych przez mieszkańców) odpadów.

Punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), to miejsce na terenie gminy, w którym mieszkańcy pozostawić mogą odpady komunalne zebrane w sposób selektywny. Zgodnie z obowiązującym prawem art. 3 ust. 2 pkt 6 wspomnianej już ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, każda gmina ma obowiązek zapewnić czystość i porządek na swoim terenie i tworzyć warunki niezbędne do ich utrzymania poprzez konieczność tworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób, zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy.

W myśl art. 3 ust. 2 pkt 5 oraz art. 4 ust. 2 pkt 1a wyżej wymienionej ustawy, w sposób selektywny powinny być zbierane następujące rodzaje i frakcje odpadów komunalnych:

- papier,
- metal,
- tworzywa sztuczne,
- szkło,
- opakowania wielomateriałowe,
- odpady komunalne ulegające biodegradacji (w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji),
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych,
- przeterminowane leki i chemikalia powstające w gospodarstwach domowych,
- zużyte baterie i akumulatory,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i rozbiórkowe,
- zużyte opony,
- odzież i tekstylia (od 2025 r.)

- popiół
- leki cytostatyczne i cytotoksyczne
- przeterminowane chemikalia, rozpuszczalniki, farby wodne i olejne, środki ochrony roślin
- tonery

Szczegółowy sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych określa rada gminy w drodze uchwały, stanowiącej akt prawa miejscowego. Gmina decyduje więc o sposobie organizacji i zakresie działania PSZOK-u. Podczas analizy dotyczącej lokalizacji PSZOK-u, uwzględniono następujące aspekty:

- obsługa komunikacyjna. Kontenery z niektórymi odpadami (np. gruz, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny) odbierane mogą być tylko przez pojazdy ciężarowe o sporej wadze i gabarytach.
- dostępność mediów. Racjonalnym minimum jest techniczna możliwość wykonania przyłącza energii elektrycznej oraz przyłącza wodociągowego.
- odległość wybranej lokalizacji punktu od zabudowań mieszkalnych. PSZOK powinien znajdować się możliwie blisko dużych skupisk ludności, aby nie powodować problemów z samodzielnym dostarczeniem odpadów przez mieszkańców i nie zniechęcać ich do korzystania z punktu przez konieczność jazdy kilku czy kilkunastu kilometrów. Niewskazana jest jednak lokalizacja inwestycji w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, ze względu na możliwość powstawania konfliktów społecznych. Może to także utrudnić lub uniemożliwić docelową rozbudowę przedsięwzięcia, jeśli po kilku latach okaże się ona konieczna.
- waga najazdowa

Od 1 lipca 2013 r. obowiązuje nowy system gospodarki odpadami wprowadzony ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych ustaw, zgodnie z którą władztwo nad odpadami wytwarzanymi na terenie gminy należy do samorządu.

Rada Gminy Niemce postanowiła o odbieraniu odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych. Ustalono, że najbardziej optymalną opłatą spełniającą zasadę „wytwarzający płaci” za gospodarowanie odpadami będzie opłata naliczana od liczby osób zamieszkałych na terenie nieruchomości. W 2023 r. i 2024 r. miesięczna opłata wynosiła 24,00 zł za osobę dla gospodarstw domowych posiadających kompostownik i nie oddających bioodpadów oraz 32,00 zł za osobę dla gospodarstw domowych nieposiadających kompostownika. W zabudowie wielorodzinnej opłata wynosiła 26 zł od osoby.

Wójt corocznie sporządza sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, które przedkłada Marszałkowi Województwa Lubelskiego i Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Poziomy ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. zostały osiągnięte przez gminę:

- przy wymaganym w 2021 r. poziomie 35% - osiągnięty został poziom 8,73%,
- przy wymaganym w 2022 r. poziomie 35% - osiągnięty został poziom 3,05%,
- przy wymaganym w 2023 r. poziomie 35% - osiągnięty został poziom 0,00%,

- przy wymaganym w 2024 r. poziomie 35% - osiągnięty został poziom 0,00%,

Poziomy recyklingu i przygotowanie do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w gminie Niemce zostały osiągnięte przez gminę przy wymaganym w:

- 2021 r. poziomie 20% - osiągnięty został poziom 48,31%,
- 2022 r. poziomie 25% - osiągnięty został poziom 75,23%,
- 2023 r. poziomie 35% - osiągnięty został poziom 47,00 %,
- 2024 r. poziomie 45% - osiągnięty został poziom 35,64 %,

Poziomy recyklingu i przygotowanie do ponownego użycia innymi metodami, innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w gminie Niemce zostały osiągnięte przez gminę przy wymaganym w 2021 r. poziomie 70% - osiągnięty został poziom 100%. W roku 2022 nie było konieczności wyliczania powyższego poziomu.

W przypadku nieosiągnięcia ustawowych poziomów odzysku w poszczególnych latach nakładana jest na gminę przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska kara finansowa, która w konsekwencji może spowodować wzrost przedmiotowej opłaty.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów frakcja sucha została rozdzielona na poszczególne rodzaje odpadów tj. papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale, które muszą być gromadzone i oddawane w workach o odpowiedniej kolorystyce:

- papier – worki koloru niebieskiego,
- szkło - worki koloru zielonego,
- tworzywa sztuczne i metale – worki koloru żółtego.

Systemem gospodarowania odpadami według stanu na dzień 31.12.2023 r. objęto 19893 osób (6590 deklaracji) w tym: 14534 osób segregujących, posiadających kompostownik i 5 359 osób segregujących nieposiadających kompostownika na 20 520 osób zameldowanych w gminie. Różnica pomiędzy liczbą osób zadeklarowanych, a zameldowanych wynika z faktu, iż część z nich zamieszkuje na terenie innych gmin, poza granicami kraju, młodzież uczy się i przebywa w akademikach i internatach, co zostało wyjaśnione w składanych przez właścicieli nieruchomości oświadczeniach i zaświadczeniach.

Systemem gospodarowania odpadami według stanu na dzień 31.12.2024 r. objęto 20372 osób (6814 deklaracji) w tym: 15506 osób segregujących, posiadających kompostownik i 4866 osób segregujących nieposiadających kompostownika na 20 803 osób zameldowanych w gminie. Różnica pomiędzy liczbą osób zadeklarowanych, a zameldowanych wynika z faktu, iż część z nich zamieszkuje na terenie innych gmin, poza granicami kraju, młodzież uczy się i przebywa w akademikach i internatach, co zostało wyjaśnione w składanych przez właścicieli nieruchomości oświadczeniach i zaświadczeniach.

Na dzień 31.12.2023 r. na 1 mieszkańca gminy przypadało ogółem 357,49 kg odpadów rocznie, w tym 194,54kg zebranych selektywnie oraz 162,95 kg odpadów komunalnych zmieszanych.

Na dzień 31.12.2024 r. na 1 mieszkańca gminy przypadało ogółem 387,00 kg odpadów rocznie, w tym 208,89kg zebranych selektywnie oraz 178,11 kg odpadów komunalnych zmieszanych

Stały Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zlokalizowany na terenie oczyszczalni ścieków w Niemcach, przy ul. Przemysłowej 1, obsługuje mieszkańców gminy w każdą sobotę w godz. od 8 do 14. Można tam, po okazaniu dowodu wpłaty za odbiór odpadów komunalnych, oddawać wszystkie frakcje odpadów oprócz frakcji zmieszanej i bioodpadów. Wprowadzono również limit odnośnie odpadów budowlanych tj. 400 kg na gospodarstwo oraz 4 szt. opon z samochodów o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony na złożoną deklarację.

Azbest

W trosce o środowisko dnia 24 maja 2016 r. Rada Gminy Niemce uchwalała Nr XIX/181/2016 uchwaliła „Program usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z terenu Gminy Niemce na lata 2008-2032 – aktualizacja”. Głównym założeniem programu jest:

- bezpieczne dla zdrowia ludzi usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Niemce,
- zdeponowanie odpadów niebezpiecznych na wyznaczonych składowiskach, unieszkodliwienie innymi metodami spełniającymi wymagania najlepszych dostępnych technik,
- wyeliminowanie negatywnego oddziaływania wyrobów zawierających azbest na zdrowie ludzi i środowisko naturalne.

W 2007 roku dokonano inwentaryzacji wyrobów azbestowych na terenie gminy Niemce. Dane te, zgodnie z wytycznymi, zostały wprowadzone do Bazy Azbestowej.

Baza Azbestowa to narzędzie informatyczne do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, dostępne dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Wprowadzanie i aktualizowanie danych w Bazie Azbestowej jest obowiązkiem każdego wójta, burmistrza i prezydenta miasta, a także marszałka województwa. Dane wprowadzane do Bazy Azbestowej pochodzą od właścicieli i użytkowników nieruchomości, na których są wykorzystywane wyroby zawierające azbest.

Ilość wyrobów azbestowych do usunięcia z terenu gminy Niemce na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 6374,563 Mg. Ilość wyrobów azbestowych do usunięcia z terenu gminy Niemce na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 6 300,303 Mg. Gmina dokonuje sukcesywnie, począwszy od 2002 roku, likwidacji wyrobów zawierających azbest. W okresie od 2002 do 2024 r. usuniętych zostało 337,423 Mg tego odpadu niebezpiecznego.

W 2023 roku do Wójta Gminy Niemce wpłynęło 30 wniosków na demontaż, transport i utylizację azbestu na 71 272 Mg oraz 54 wnioski na transport i utylizację azbestu na 186,12 Mg. Usuniętych zostało 0 Mg wyrobów azbestowych z uwagi na nieotrzymanie dotacji na usunięcie wyrobów.

W 2024 r. natomiast wpłynęło:

- 50 wniosków na demontaż, transport i utylizację azbestu na 163,85 Mg
- 46 wnioski na transport i utylizację azbestu na 125,15 Mg.

Gmina Niemce skorzystała z dotacji pn.: „Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Niemce w 2024 roku”. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie pn.: „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych” realizowanego w latach 2023-2027. Usuniętych zostało 74,260 Mg z 17 wniosków.

Infrastruktura drogowa i transport

Wyposażenie gminy w podstawową infrastrukturę techniczną decyduje w dużym stopniu o jakości życia mieszkańców i wpływa na atrakcyjność gminy.

Infrastruktura drogowa w gminie obejmowała na 1 stycznia 2023 r. – 148,001 km dróg.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. długość dróg w gminie wynosiła – 184,273 km dróg

Drogi asfaltowe na dzień 31.12.2023 r. obejmowały zasięgiem 162,152 km – co stanowi 87,99% wszystkich dróg.

Stan dróg, w podziale na poszczególne rodzaje nawierzchni dróg publicznych, był następujący:

- drogi o nawierzchni bitumicznej – stan - dobry,
- drogi o nawierzchni tłuczniowej - stan - dobry,
- drogi o nawierzchni betonowej – stan - dobry,
- drogi o nawierzchni gruntowej – stan – dobry,
- drogi o nawierzchni stabilizowanej żużlem emulsją + powierzchniowe utwardzenie – stan dobry.

Centralnym elementem sieci drogowej w gminie Niemce jest droga krajowa nr 19 relacji Białystok - Lublin - Rzeszów. W granicach gminy Niemce ma długość 11,13 km. Obsłudze komunikacyjnej służy oprócz tego 26,99 km dróg wojewódzkich i 67,41 km powiatowych. Drogi powiatowe na długości 55,46 km posiadają nawierzchnie utwardzoną. Na granicy gminy w miejscowościach : Elizówka, Dys, Jakubowice Konińskie wbudowano obwodnicę Lublina (droga ekspresowa S17) na terenie gminy ma długość ok. 7,2 km.

Budowa obwodnicy Niemiec, która jest częścią drogi ekspresowej S19 (Via Carpatia), rozpoczęła się w grudniu 2024 r. po uzyskaniu decyzji ZRID. Prace budowlane w systemie „projektuj i buduj” mają obejmować 23-kilometrowy odcinek dwujezdniowej drogi, z przewidzianym terminem zakończenia prac w 2026 r.

Kluczowe informacje

- **Trasa:** 23-kilometrowy, dwujezdniowy odcinek drogi ekspresowej S19, który ominie miejscowość Niemce od wschodu.
- **Zakres inwestycji:** Oprócz drogi ekspresowej powstanie ponad 40 km dróg lokalnych, 29 obiektów inżynierskich (w tym cztery węzły drogowe) oraz infrastruktura ochrony środowiska.
- **Przebieg:** Nowa trasa połączy węzeł Lubartów Północ z węzłem Lublin Rudnik, wykorzystując korytarz obecnej DK19 na odcinku w okolicach Lubartowa.
- **Termin zakończenia:** wrzesień 2026 r.

Rozwiniętej sieci dróg towarzyszy dobrze zorganizowany publiczny transport pasażerski obsługiwany m.in. przez autobusy MPK Lublin i prywatnych przewoźników. Gmina Niemce, w ramach działania na rzecz swoich mieszkańców ma podpisane umowy z dwiema firmami świadczącymi usługi przewozowe komunikacji zbiorowej. Są to Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie i firma Transport Pasażerski Międzyzmiastowy Drogowy Bogumiła Daszczyk. Umowa z ZTM Lublin obejmuje cztery linie komunikacji miejskiej - 4, 24, 44 i 74, które przebiegają przez teren naszej gminy. Linia nr 4, w zależności od kursu, przystanek końcowy ma przy Rynku Hurtowym Elizówka, w Elizówce przy świetlicy wiejskiej lub w Dysie na ul. Wąwozowej. Trasa linii 24 przebiegając przez drogę krajową nr 19 posiada przystanki w Elizówce i Ciecierzynie, następnie skręca w drogę powiatową nr 2217L i prowadzi przez miejscowość Dys i Pólko, aż do pętli zlokalizowanej w Nasutowie przy kościele parafialnym. Część kursów linii 44 przebiega przez miejscowości Jakubowice Konińskie, Jakubowice Konińskie Kolonię, Smugi, Majdan Krasieniński i Krasienin Kolonię kończąc swoją trasę w miejscowości Kawka. Jest to najdłuższa linia komunikacji miejskiej w Gminie Niemce. Trasa linii 74 prowadzi od ul. Okopowej w Lublinie, przez ul. Dożynkową, Rudnik, Kolonię Pliszczyn do Łagiewnik i Ciecierzyna (Żulin) w naszej gminie.

Koszty utrzymania transportu w 2023 roku wyniosły łącznie 1 979 274,46 zł, w tym 1 039 610,19 zł dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, wkład własny Gminy 115 511,90 zł, obsługa linii komunikacyjnych obsługiwanych przez ZTM Lublin wyniosła 694 939,27 zł.

W 2024 roku koszt utrzymania transportu wyniosły łącznie : 2 310 462,05 zł, w tym 1 095 414,84 zł dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, wkład

własny Gminy 121 712,72 zł zaś obsługa linii komunikacyjnych obsługiwanych przez ZTM Lublin wyniosła 1 093 334,49 zł.

Przez obszar gminy przebiega linia kolejowa PKP (nr 30) na trasie Lublin Północny - Łuków. Zlokalizowane są 3 przystanki kolejowe: w Ciecierzynie, Bystrzycy i Niemcach. Ruch pasażerski na linii był zawieszony lecz od kwietnia 2013 roku został wznowiony. PKP Przewozy Regionalne po zakończeniu modernizacji trasy kolejowej, uruchomiło przewozy na trasie Lublin – Parczew. Szynobusy kursują kilkanaście razy w ciągu dnia. Odbywa się również ruch towarowy.

Inwestycje

W 2023 r. zakończono następujące inwestycje :

- **Przebudowę drogi wewnętrznej na dz. nr ewid.113/6 w m. Elizówka Kolonia,**
- **Przebudowę drogi gminnej nr 106033L w m. Krasienin,**
- **Budowę oświetlenia drogi Pólko-Nasutów,**
- **Modernizację drogi gminnej nr 106033L (dz. ewid. nr 8590/7, 91/7) w m. Krasienin.**
- **Remont drogi gminnej nr 111429L (ul. Kolejowej) od km 0+950,00 do km 1+831,63.**

Zakres prac: długość wyremontowanej drogi - 881,63 m o nawierzchni bitumicznej, wyremontowano obustronne pobocza gruntowe o szerokości 0,75 m na długości 881,63m, wyremontowano zjazdy oraz dojazdy do działek sąsiadujących z ww. drogą, uzupełniono oznakowanie poziome.

- **Rozbudowę Szkoły Podstawowej im. Joachima Lelewela w Jakubowicach Konińskich – etap I.**

Wykonanie robót budowlanych na podstawie wykonanej dokumentacji technicznej w zakresie etapu I zadania, obejmującego wzniesienie budynku nowoprojektowanego, w stanie surowym otwartym, a w szczególności:

- a) wykonanie robót ziemnych,
- b) wykonanie fundamentów,
- c) wykonanie izolacji przeciwwilgociowych/przeciwwodnych i termicznych fundamentów, ścian fundamentowych i ścian kondygnacji podziemnej,

- d) wykonanie konstrukcji żelbetowej i murowanej ścian budynku (z wyłączeniem ścian działowych),
- e) wykonanie konstrukcji stropodachów i dachu,
- f) wykonanie pokrycia dachu budynku i łącznika,
- g) wykonanie warstw pod posadzkowych podłóg na gruncie wraz z instalacjami niezbędnymi do wykonania na tym etapie robót,
- h) wykonanie instalacji odgromowej i uziemiającej wraz z punktami pomiarowymi
- i) wykonanie instalacji kanalizacji sanitarnej i deszczowej (rynny z doprowadzeniem do przykanalików lub inaczej zgodnie z założeniem projektowym podziemnej i pod posadzkowej
- j) uprzątnięcie terenu po budowie

- **Zakończono Rozbudowę budynku szkoły podstawowej zlokalizowanego w miejscowości Rudka Kozłowiecka na działce nr ewid. 717/1.**

Rozbudowa miała na celu zwiększenie powierzchni użytkowej budynku szkoły oraz zapewnienie sali gimnastycznej wraz zapleczem sanitarnym oraz dodatkowych sal lekcyjnych.

- **„Razem bezpieczniej - Uspokojenie ruchu na drodze gminnej nr 106062L (ul. Świerkowa) w m. Jakubowice Konińskie, gm. Niemce”.**

Wykonano 4 szykany wymuszające ruch naprzemienny, oświetlenie autonomiczne - 1 szt. oraz wprowadzono ograniczenia prędkości przy szkole podstawowej. Zorganizowano 5 spotkań merytorycznych oraz praktyczne z zakresu bezpieczeństwa na drodze.

- **Budowę ogrodzenia wraz z doposażeniem placu zabaw w m. Dys.**

Wykonano ogrodzenie panelowe, wstawiono bramę dwuskrzydłową oraz furtkę wejściową, zamontowano stożek liniowy oraz kwadrat wysokościowy. Zadanie zostało zrealizowane z poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”

z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”.

- **Niskoemisyjna Gmina Niemce ETAP II, zakres rzeczowy projektu obejmował m.in.:**

- 1) Budowa kablowego niskoemisyjnego autonomicznego oświetlenia ulicznego typu LED w m. Pryszczowa Góra.

- 2) Budowa kablowego niskoemisyjnego autonomicznego oświetlenia ulicznego typu LED drogi gminnej nr 106033L w m. Krasienin.
- 3) Budowa oświetlenia skweru w m. Dys – dz. nr ewid. 513, 481/3, Budowa oświetlenia drogowego w m. Dys ul. Kwiatowa dz. nr ewid. 949/1, 948, 946/2, 805/2,
- 4) Rozbudowa oświetlenia drogowego w m. Dys, ul. Kwiatowa dz. nr ewid. 990/1, 421/7, 989, 988/2, 988/4.
- 5) Rozbudowa oświetlenia drogowego w m. Dziuchów,
- 6) Budowa kablowego niskoemisyjnego autonomicznego oświetlenia ulicznego typu LED drogi powiatowej Niemce ul. Leonów dz. 1952, 1948 oraz drogi gminnej Niemce ul. Orzechowa dz. nr 2854.

• **Budowa sieci wodociągowej na terenie gminy Niemce.**

W ramach budowy sieci wodociągowej zakłada się możliwość przyłączenia gospodarstw, które obecnie zasilane są z własnych studni głębinowych.

W 2024 r. zakończono następujące inwestycje :

• **Budowę Szkoły Podstawowej z kompleksem sportowym w Nasutowie Etap I**
Zakres prac, który został wykonany w ramach inwestycji:

1. prace projektowe: projekt architektoniczno-budowlany i projekty techniczne w zakresie budynku pierwszego etapu (nauczanie wczesnoszkolne) - projekt powinien przewidywać obsługę instalacyjną pozostałych etapów, projekty wykonawcze, przedmiar, kosztorys, specyfikacje.
2. prace budowlane - zakres dotyczy wybranych prac i etapu (stan surowy zamknięty): wykonanie prac ziemnych i niwelacyjnych, wykonanie prac fundamentowych wraz z izolacjami przeciwwilgociowymi i termicznymi, wykonanie chudego betonu w posadzce na gruncie robót murowych, żelbetowych budynku oraz dachu wraz z odprowadzeniem wody opadowej, wykonanie przejść przez fundamenty oraz instalacji pod posadzkowych ulegających zakryciu wraz z otokiem instalacji odgromowej do złączy kontrolnych, wszelkie izolacje przeciwwilgociowe wraz z zainstalowaniem stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej.

• **„Rozbudowę Szkoły Podstawowej im. Joachima Lelewela w Jakubowicach Konińskich” Etap II**

Zakres wykonania II etapu polegał na realizacji następujących robót:

- 1) branża architektoniczno-budowlana :

- zewnętrzna stolarka drzwiowa i okienna dla całego obiektu.
- stolarka drzwiowa dla zakresu wykończenia przedszkola.
- wykonanie całości elewacji budynku.
- wykonanie całości zagospodarowania terenu.
- ścianki działowe murowane dla całości obiektu (bez tynkowania).
- wykonanie posadzek dla całości obiektu bez okładzin.
- przedszkole: wykończenie „pod klucz” (ściany działowe, tynki, okładziny, sufity podwieszane, ściana mobilna)

1) branża sanitarna:

- zewnętrzna kanalizacja sanitarna z pompownią ścieków i zbiornikiem na ścieki
- zewnętrzna instalacja wodociągowa
- sieć wodociągowa z przyłączem wodociagowym
- zewnętrzna instalacja gazowa
- instalacje wewnętrzne wod-kan i c.w.u. w całości dla całego obiektu.
- technologia kotłowni gazowej z pompą ciepła.
- instalacja c.o.
- instalacji wentylacji mechanicznej w zakresie dot. przedszkola (układy n3/w3, n5/w5, n7/w7) wraz z urządzeniami i agregatami chłodniczymi.
- instalacja klimatyzacji rozdzielni głównej i serwerowni.

2) branża elektryczna i teletechniczna

- przyłącze energetyczne do budynku wraz ze stacją transformatorową.
- przyłącze teletechniczne z istniejącego budynku szkoły.
- montaż rozdzielni głównej, rozdzielnic piętowych, centralnej baterii, zasilacza ups, filtra aktywnego.
- montaż oświetlenia terenu, oświetlenia boiska, wykonanie zasileń instalacji zewnętrznych.
- instalacje wewnętrzne elektryczne dot. przedszkola, kotłowni, rozdzielni głównej i serwerowni.
- instalacje wewnętrzne teletechniczne dot. przedszkola, kotłowni, rozdzielni głównej i serwerowni (komplet szaf bez urządzeń aktywnych i patchpaneli obsługujących część budynku nieobjętą niniejszym etapem prac),
- instalacje uziemiające, fotowoltaiczne, odgromowe w pełnym zakresie.

*** Remont drogi gminnej nr 106046L od km 0+000,00 do km 0+825,02 w m. Zalesie.**

Wykonano wyrównanie nawierzchni bitumicznej zgodnie z istniejącą szerokością na

długości 825,02 m. Dodatkowo na całej długości odcinka zaprojektowano remont chodnika oraz nieistniejących zjazdów z kostki.

• **Zakup samochodu do przewozu niepełnosprawnych Gminy Niemce**
II/ PEFRON

Zadaniem projektu jest poprawa jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Niemce poprzez zapewnienie im dowozu do miejsc nauki i innych budynków użyteczności publicznej na terenie powiatu lubelskiego oraz miasta Lublin. Część uczniów niepełnosprawnych realizuje kształcenie specjalne w szkolnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, szkołach z oddziałami integracyjnymi i w szkołach specjalnych, których na terenie Gminy Niemce nie ma. Istniała więc konieczność dowozu uczniów do jedenastu placówek w Lublinie oraz jednej w Bystrzycy (Gmina Wólka).

Nazwa zadania	Okres realizacji ----- prognozowane koszty [w zł]					Jednostka odpowiedzi alna	Źródło finansowania
	2018	2019	2020	2021	2022-2025		
Przebudowa drogi wewnętrznej na dz. nr ewid.113/6 w m. Elizówka Kolonia					425 655,22 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne środki UE
Przebudowa drogi gminnej nr 106033L w m. Krasienin					435 486,90 zł	W - Urząd Gminy Niemce	Środki własne środki UE
Budowa oświetlenia drogi Pólko-Nasutów					132 700,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne
Modernizacja drogi gminnej nr 106033L (dz.nr ew.85,90/7, 91/7) w m. Krasienin.					124 925,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne
Remont drogi gminnej nr 111429L (ul. Kolejowej) od km 0+950,00 do km 1+831,63					947 781, 10 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki z RFRD
Rozbudowa Szkoły Podstawowej im. Joachima Lelewela w Jakubowicach Konińskich I etap					6 948 024,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki UE
Rozbudowa Szkoły Podstawowej im. Joachima Lelewela w Jakubowicach Konińskich II etap					4 214 415,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki UE
Rozbudowa budynku szkoły podstawowej zlokalizowanego w gminie Niemce, w miejscowości Rudka Kozłowiecka nadziałce nr ewid. 717/1."					4 870 859,78 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki UE

Nazwa zadania	Okres realizacji ----- prognozowane koszty [w zł]					Jednostka odpowiedzi alna	Źródło finansowania
	2018	2019	2020	2021	2022-2025		
„Razem bezpieczniej - Uspokojenie ruchu na drodze gminnej nr 106062L (ul. Świerkowa) w m. Jakubowice Konińskie, gm. Niemce”.					149 702,41 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki UE
Budowa ogrodzenia wraz z doposażeniem placu zabaw w m. Dys					84 395,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki UE
Niskoemisyjna Gmina Niemce ETAP II:							
Budowa kablowego niskoemisyjnego autonomicznego oświetlenia ulicznego typu LED w m. Pruszczowa Góra					147 000,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki UE
Budowa kablowego niskoemisyjnego autonomicznego oświetlenia ulicznego typu LED drogi gminnej nr 106033L w m. Krasienin					166 050,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki UE
Budowa oświetlenia skweru w m. Dys, Budowa oświetlenia drogowego w m. Dys ul. Kwiatowa Rozbudowa oświetlenia drogowego w m. Dys, ul. Kwiatowa					169 000,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki UE
Rozbudowa oświetlenia drogowego w m. Dziuchów					72 000,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	Środki własne, środki UE
Budowa kablowego niskoemisyjnego autonomicznego oświetlenia ulicznego typu LED drogi powiatowej Niemce ul. Leonów oraz drogi gminnej Niemce ul. Orzechowa					178 500,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki UE
Budowa sieci wodociągowej na terenie gminy Niemce					167 772,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne
Budowa Szkoły Podstawowej z kompleksem sportowym w Nasutowie Etap I					3 558 697,50 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki RFiL
Remont drogi gminnej nr 106046L od km 0+000,00 do km 0+825,02 w m. Zalesie.					1 138 650,89 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki z RFRD
Budowa Szkoły Podstawowej z kompleksem sportowym w Nasutowie Etap II					6 667 787,50 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne środki UE
Zakup samochodu do przewozu niepełnosprawnych Gminy Niemce II/ PEFRON					235 000,00 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne, środki PEFRON
Utrzymanie transportu w 2023 roku					1 979 274,46 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne środki FRPA

Nazwa zadania	Okres realizacji					Jednostka odpowiedzi alna	Źródło finansowania

	prognozowane koszty [w zł]						
	2018	2019	2020	2021	2022-2025		
Utrzymanie transportu w 2024 roku					2 310 462,05 zł	W - Urząd Gminy Niemce	środki własne środki FRPA

Podsumowanie

Zasadniczym zadaniem, jakie pełni opracowanie pn. „Program ochrony środowiska” to określenie celów, priorytetów i w konsekwencji działań, jakie stoją przed samorządem gminnym w dziedzinie ochrony środowiska. Program podejmuje zagadnienia ochrony dziedzictwa przyrodniczego, racjonalnego użytkowania zasobów przyrody, surowców, materiałów i energii oraz poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

W celu osiągnięcia wyznaczonych efektów ekologicznych niezbędne jest dalsze podejmowanie działań zmierzających do poprawy stanu środowiska w tym ograniczania emisji zanieczyszczeń m.in. poprzez:

- budowę sieci kanalizacyjnej - dążenie do skanalizowania gminy,
- budowę nowej oraz modernizację istniejącej sieci wodociągowej,
- budowę infrastruktury drogowej znajdującej się na terenie gminy,
- budowę ścieżek rowerowych,
- wspieranie budowy alternatywnych źródeł energii,
- ochronę walorów przyrodniczych gminy,
- podnoszenie świadomości ekologicznych mieszkańców gminy poprzez promowanie właściwych postaw ekologicznych zarówno wśród dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych.

Wszystkie zakładane zadania zostały zrealizowane w części, bądź w całości w zależności od możliwości finansowych Gminy.

Należy pamiętać, że działania prewencyjne w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska to proces ciągły, długofalowy, wymagający stałego zaangażowania organizacyjnego i finansowego zarówno Gminy, jak również mieszkańców oraz podmiotów działających na jej obszarze.